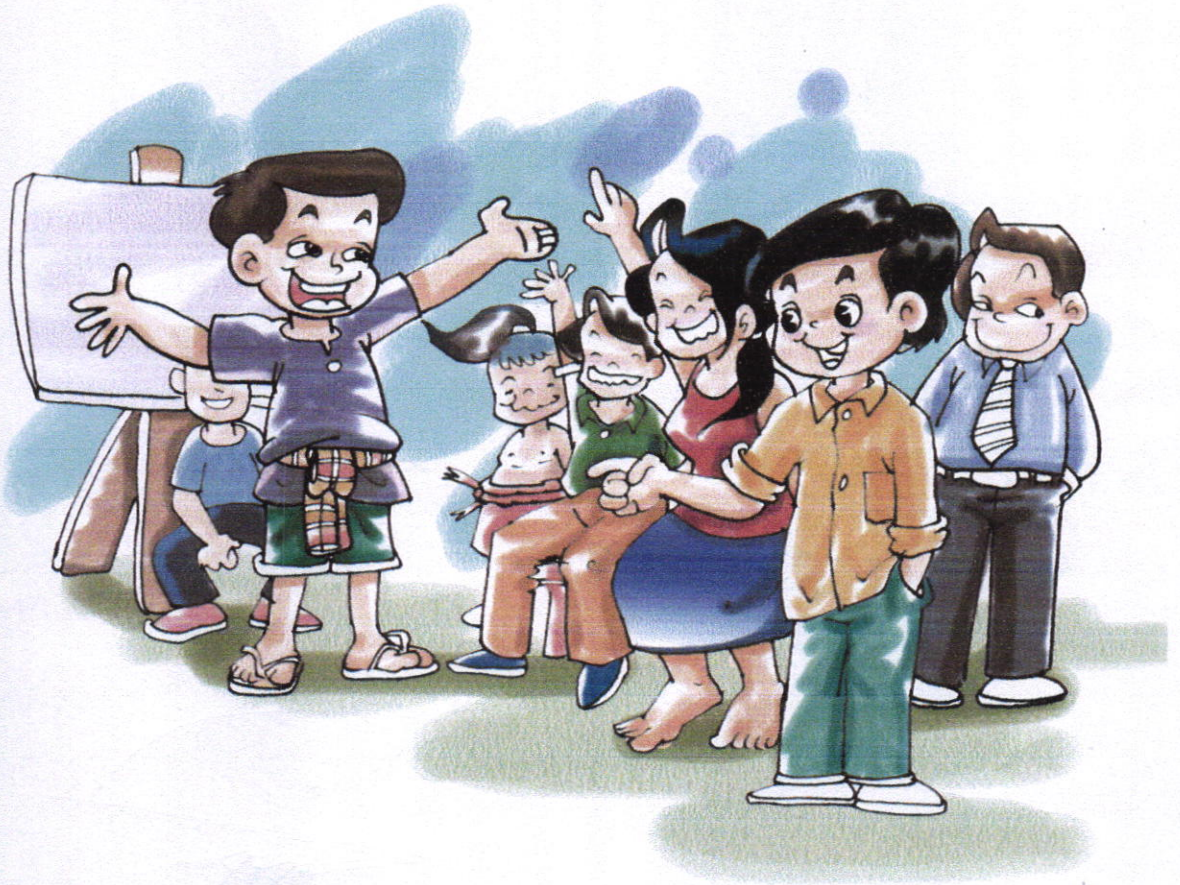

ทะเบียนภูมิปัญญาชาวบ้านตำบลสร้างถ่อน้อย

จัดทำโดย

กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
องค์การบริหารส่วนตำบลสร้างถ่อน้อย
อำเภอหัวตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ

คำนำ

เอกสารฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลสร้างถ่อน้อย มีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น ในด้านต่างๆ ในตำบลสร้างถ่อน้อย ซึ่งเนื้อหาจะเป็นการกล่าวถึงบุคคลที่เป็นปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้ความชำนาญในด้านการนำภูมิปัญญาตั้งแต่สมัยก่อนนำมาสืบสาน และอนุรักษ์ ถ่ายทอดให้กับคนรุ่นต่อไป เอกสารฉบับนี้คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่มีความสนใจศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับภูมิปัญญา ในท้องถิ่นประจำตำบลสร้างถ่อน้อย ไม่มากก็น้อย

ขอขอบคุณ บุคคลที่เป็นปราชญ์ชาวบ้าน และให้ข้อมูลที่เป็นภูมิปัญญาและเป็นประโยชน์ ต่อคณะผู้จัดทำทุกท่าน และเอกสารฉบับนี้มีความบกพร่องประการใด ก็ขออภัยมา ณ โอกาสนี้ และพร้อมที่ทำการปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นไป

คณะผู้จัดทำ

กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

บุคคลสำคัญด้านปราชญ์ชุมชน
บ้านค้ำน้อย ต.สร้างถ่อน้อย อ.หัวตะพาน จ.อำนาจเจริญ

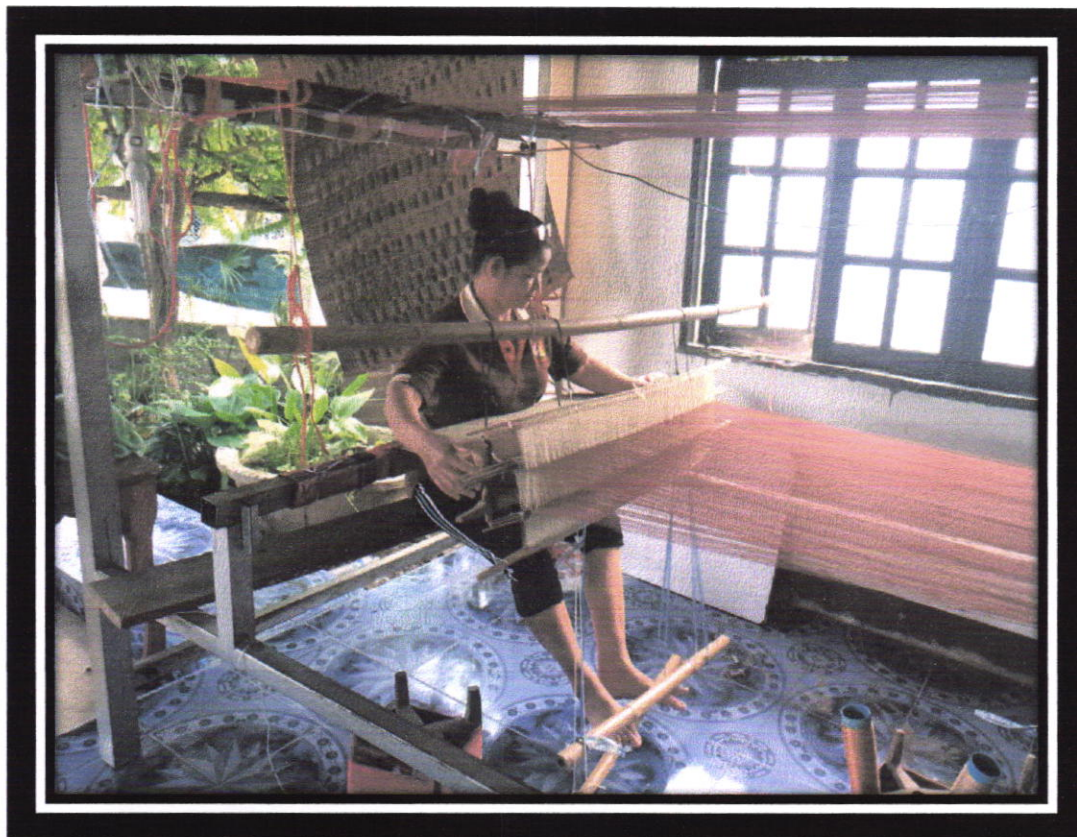
นายหมอง อุดมลาภ

อายุ ๗๕ ปี อาชีพ เกษตรกร เรียนรู้วิธีการจักสานไม้ไผ่จากคนเฒ่าคนแก่ในหมู่บ้านจนสามารถจักสานสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆจากไม้ไผ่ได้อย่างหลากหลาย

ผลงาน

เป็นผู้มีความรู้ความชำนาญด้านการจักสานไม้ไผ่ ซึ่งได้เรียนรู้มาจากผู้สูงอายุในหมู่บ้าน และได้สืบทอดมาจนทุกวันนี้ และยังสามารถสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัวได้อีกด้วย
ผลงานการจักสานของท่านอาทิ ตะกร้า ช้อง กระบุง

บุคคลสำคัญด้านปราชญ์ชุมชน
บ้านค้ำน้อย ต.สร้างถ่อน้อย อ.หัวตะพาน จ.อำนาจเจริญ

นางวิไล รักษาศรี

เกิดเมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๑๑ อายุ ๕๒ ปี อาชีพเกษตรกร ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ ๒๗ หมู่ ๒ บ้านค้ำน้อย ตำบลสร้างถ่อน้อย อำเภอหัวตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ
การศึกษาจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ จากโรงเรียนบ้านค้ำน้อย อำเภอหัวตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ

ผลงาน

เป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านการทอผ้าไหมและผ้าฝ้าย ซึ่งได้เรียนมาจากกลุ่มแม่บ้านที่ศูนย์ศิลปาชีพบ้านสร้างถ่อนอก ปัจจุบันท่านก็เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านทอผ้าไหม และเคยส่งผลงานเข้าประกวดที่พระตำหนักภูพาน ที่จังหวัดสกลนครและได้รับรางวัล

บุคคลสำคัญด้านปราชญ์ชุมชน
บ้านค้ำน้อย ต.สร้างถ่อน้อย อ.หัวตะพาน จ.อำนาจเจริญ

นายประเทศ ดอกบัว

เกิดเมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๔๔ อายุ ๖๑ ปี อาชีพ เกษตรกร ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ ๗๖ หมู่ ๒ บ้านค้ำน้อย ตำบลสร้างถ่อน้อย อำเภอหัวตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ
การศึกษาจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ จากโรงเรียนบ้านค้ำน้อย อำเภอหัวตะพาน

ผลงาน

สามารถเล่นเครื่องดนตรีไทยประเภทแคนได้ และสามารถสอนหรือถ่ายทอดวิธีการเป่าแคนให้แก่ผู้ที่สนใจในการเป่าแคนได้อีกด้วย มีประสบการณ์ด้านการเป่าแคนมากกว่า ๒๐ ปี ปัจจุบันเวลาที่หมู่บ้านมีงานประจำปีหรืองานพิธีต่างก็จะไปเชิญท่านมาทำการแสดงให้แขกที่เดินทางมาร่วมงานได้ชม

บุคคลสำคัญด้านปราชญ์ชุมชนตำบลสร้างถ่อน้อย
อำเภอห้วยตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ

นายอานนท์ สุขใจ

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้านบ้านใหม่พัฒนา เรียนรู้จากความสนใจโดยได้ไปศึกษาความรู้ด้านหมอลำกับอาจารย์ ป.ฉลาดน้อย ส่งเสริม

ผลงาน การแสดงหมอลำ/แต่งกลอนลำ

เป็นผู้มีความรู้ในการแต่งกลอนลำ แต่งกลอนร้องสรภัญญะ และประกอบอาชีพร้องหมอลำกลอน ร้องหมอลำกลอนซิ่ง และขับร้องกลอนลำในงานสำคัญๆ ของตำบลสร้างถ่อน้อย และอำเภอห้วยตะพานและจังหวัดอำนาจเจริญ

นายอัมพร ชันแก้ว

อายุ ๗๗ ปี อาชีพเกษตรกร เมื่อยังเด็กเข้าอยู่วัด ตั้งแต่อายุ ๔ ปี กับหลวงตา เดินป่าอยู่กับป่า กับสัตว์ไปกับหลวงตาสายธุดงก์ รู้เรื่องสัตว์ เรื่องป่า ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม บอกฟ้าบอกฝน ออกเดินธุดงค์อยู่ หลวงพระบางเวียงจันทน์ ศึกษาธรรมชาติภูมิปัญญาชีวิตเป็นหนุ่ม ไปอยู่ทุกภาคของประเทศไทย ไปทุกอำเภอของประเทศไทย เคยเป็นผู้นำหมู่บ้านผู้ทรงคุณ ๓ สมัย เป็น อบต.เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ แพทย์แผนไทย ธาราการสมอง

ผลงาน

เป็นตัวแทนภาคอีสาน ๑๙ จังหวัด นำเสนอ พรบ.สุขภาพ-สิ่งแวดล้อม เป็นหมอแคน เป่าแสดงต่อหน้าพระที่นั่งสมเด็จพระนางเจ้าบรมราชินีนาถ เล่นดนตรีพื้นเมืองอีสาน ภูมิปัญญาหมอพื้นบ้าน เดี่ยวพิณ โขว์ระดับชาติ เดินกลอนต้นของภาคอีสาน จัดรายการวิทยุ ทำงานเกี่ยวกับองค์กรชุมชน

นายเด่นศักดิ์ หามทอง

อายุ ๔๙ ปี อาชีพ นักการภารโรง เกิดเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๑๔ เป็นบุตรของนายเคน นางวันสี หามทอง เกิดที่บ้านเลขที่ ๑๓๐ หมู่ ๓ บ้านสร้างถ่อน้อย ตำบลสร้างถ่อน้อย อำเภอห้วยตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ การศึกษาจบมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จากโรงเรียนห้วยตะพานวิทยาคม อำเภอห้วยตะพาน

ผลงาน

เล่นดนตรีไทย-สากลได้ สามารถที่จะสอนวิธีการเล่นได้ มีประสบการณ์การเล่นดนตรีไทย-สากลและกลองยาวมากพอสมควร รับจ้างแสดงในงานต่าง ๆ มากกว่า ๕๐๐ งานขึ้นไป ปัจจุบันเป็นนักเล่นพิณมอดีของอำเภอห้วยตะพานและเป็นหัวหน้าวงดนตรีไปกลางผู้สูงอายุอำเภอห้วยตะพาน

นางผุสดี เพียรภายลุน

อายุ ๖๓ ปี อาชีพ ข้าราชการบำนาญ อดีตรับราชการครูสอนที่โรงเรียนบ้านสร้างถ่อ

ผลงาน

เป็นผู้มีความรู้ความชำนาญด้านการทำพานบายศรี ซึ่งได้เรียนมาจากผู้สูงอายุในหมู่บ้าน และได้สืบทอดมาจนทุกวันนี้ ได้ทำพานบายศรีเข้าประกวดในงาน ฮีต ๑๒ ครอง ๑๔ ที่จังหวัดอำนาจเจริญ ได้รับรางวัลที่ ๒ ปัจจุบันเป็นผู้ชำนาญการในการทำพานบายศรีของตำบลสร้างถ่อน้อย

นางฉวีวรรณ พันธุ (ฉวีวรรณ ดำเนิน)

ประวัติ

นางฉวีวรรณ พันธุ หรือ ฉวีวรรณ ดำเนิน เกิดเมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม พ.ศ.๒๔๘๘ ที่บ้านหนองไหล่น้อย ตำบลสร้างถ่อน้อย อำเภอหัวตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ เป็นบุตรของนายชาติ นางแก้ว ดำเนิน สมรสกับนายโกมินทร์ พันธุ มีบุตร ๒ คน ชาย ๑ คน หญิง ๑ คน

การศึกษา

นางฉวีวรรณ พันธุ เมื่อพูดได้ ฟังได้ บิดาก็ให้ร้องและจำเสียงโดยวิธีเลียนเสียงของสัตว์ ทั้งยังสอนวิธีการจำ วิธีจำแนกเสียง เช่น เสียงเจ็บปวด เสียงร้องกลางวัน เสียงร้องกลางคืน มาโดยตลอด ภายหลังจากจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ เมื่อ พ.ศ.๒๔๙๘ เนื่องจากบิดาเป็นนักร้องพื้นบ้าน (หมอลำ) จึงมีความประสงค์จะสืบทอดการเป็นหมอลำ และได้ฝึกหัดการลำเป็นกลอนกับบิดา

พ.ศ.๒๕๐๐ บิดาได้ส่งไปเรียนลำ ทำนองลำเพลินกับครูหมอลำ (ชาย) ชื่อ นายสีเทา และครูหมอลำหญิงชื่อ นางคุณ ซึ่งอยู่คนละหมู่บ้านในเขตตำบลเดียวกัน (ตำบลสร้างถ่อน้อย) จนกระทั่งสามารถออกแสดงงานกับครูได้

พ.ศ.๒๕๐๒ บิดาส่งไปเรียนลำกับพี่สาวต่างมารดาที่นครเวียงจันทน์ ประเทศลาว ได้เรียนเขียนอ่านหนังสือลาว และมีโอกาสเป็นหมอลำกลอนให้สถานวิทยุแห่งราชอาณาจักรลาว

พ.ศ.๒๕๐๔ บิดารับกลับบ้านเกิดและฝึกลำอยู่กับบิดาอีกประมาณ ๖ เดือน จากนั้นจึงส่งไปเรียนลำต่อที่สำนักงานหมอลำภาคอีสานที่จังหวัดอุบลราชธานี กับอาจารย์ทองลือ แสนทวีสุข ใช้เวลาเรียนอยู่ ๖ เดือน จึงได้ออกแสดงหมอลำเป็นอาชีพในงานต่าง ๆ ร่วมกับหมอลำฝ่ายชาย เช่น

หมอลำทองคำ เพ็งดี

หมอลำเคน ดาเหลา (ศิลปินแห่งชาติ ปี ๒๕๓๔)

หมอลำบุญมี เผ่าภูลี

หมอลำวิเชียร ทวนทอง

หมอลำทองจันทร์ คำพานิช

หมอลำเข้มทอง แสนทวีสุข

นอกจากนี้นางฉวีวรรณ พันธุ ยังลำออกอากาศเป็นประจำ ณ วปถ. ๖ จังหวัดอุบลราชธานี จนเป็นที่รู้จักและได้รับความนิยมจากประชาชนทั่วไป ขณะที่ตระเวนแสดงนั้นได้ฝึกทำนองลำขึ้นมาอีกทำนองหนึ่งคู่กับ หมอลำทองคำ เพ็งดี ให้ชื่อว่า “ทำนองลำเรื่องต่อกลอน” จนเป็นที่ชื่นชอบ ส่วนอีกทำนองหนึ่งที่ได้รับคามนิยมเช่นกันคือ “ทำนองฉวีวรรณ”

พ.ศ.๒๕๐๗ อาจารย์ทองลือ แสนทวีสุข ได้แนะนำให้ไปบันทึกเทปกับบริษัททีเลเวอร์บราเทอร์ (ประเทศไทย) ที่กรุงเทพฯ ขณะนั้นยังไม่มีชื่อคณะ บริษัทจึงให้ประชาชนตั้งชื่อ ระหว่างนั้นบริษัทฯ มีคณะละครพูดอยู่คณะหนึ่งที่ประชาชนชื่นชอบมาก ดังนั้นประชาชนจึงตั้งชื่อว่า “หมอลำเรียนต่อกลอนคณะรังสิมันต์” และได้บันทึกเทปลำเรียนต่อกลอนให้กับบริษัทดังกล่าวเป็นประจำ จนเป็นที่ยอมรับของประชาชนทั่วไป ขณะที่ลำเรื่องต่อกลอนเป็นที่นิยมของประชาชนอยู่นั้น ได้บันทึกเทปลำกลอนควบคู่ไปด้วย ทำนองลำกลอนที่ได้รับความนิยมสูงสุดในขณะนั้น เช่น

กลอนลำทางยาว

กลอนลำลาทุ่งรวงทอง

กลอนชีวิตชาวนาตอนที่ ๑-๒

กลอนพระธาตุพนม

กลอนอุราฟ้าสูง

ส่วนลำเรื่องต่อกลอนที่ได้รับความนิยมสูงสุด ได้แก่

ท้าวสุธน - มโนราห์

นางแดงอ่อน

จำปาสีตัน

ท้าวกำกาดำ

ท้าวขุนทิง

ท้าวขุนเทือง

ท้าวสุริวงศ์

ท้าวโสวัต

ขูลู นางอ้ว

ท้าวการะเกด

และอื่น ๆ ตามที่เคยออกอากาศทางสถานีวิทยุ วปถ.๖ จังหวัดอุบลราชธานี และสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดขอนแก่น

นางฉวีวรรณ พันธุ แสดงลำเรื่องต่อกลอนครั้งแรกที่อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ได้รับเงินค่าแสดง ๘,๐๐๐ บาท โดยมีนักแสดงเพียง ๑๑ คนเท่านั้น

พ.ศ.๒๕๐๘-๒๕๐๙ ขบวนการแผ่นเสียงให้กับบริษัทบันทึกแผ่นเสียงทองคำเสียงสยามที่ห้องบันทึกเสียงกมลสุโกศล เดินอากาศไทย โรต่า ควบคู่ไปกับการออกแสดงในทุกภาคทั่วประเทศไทย และได้รับความนิยมดั่งลมตีมาตลอด จนได้รับขนานนามจากประชาชนว่า ราชนิแห่งหมอลำ

พ.ศ.๒๕๑๐-๒๕๒๓ ได้ออกตระเวนเปิดการแสดงทั่วประเทศพร้อมกับการแต่งกลอนลำเองทุกเรื่องตลอดจนฝึกสอนลำจนมีลูกศิษย์ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพมากมาย เช่น บานเย็น รากแก่น อรุมา รังศิริ เย็นจิต พรเทวี นื่องนุช ดวงชีวัน และอังคณา คุณชัย

หน้าที่การงาน

นางฉวีวรรณ พันธุ ได้รับเชิญจากวิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด กรมศิลปากร ให้เป็นอาจารย์พิเศษสอนวิชาศิลปะพื้นบ้าน ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๒๓ ตลอดมาจนปัจจุบัน

ผลงานการแสดง

ตลอดระยะเวลาตั้งแต่เริ่มประกอบอาชีพหมอลำ ปรากฏว่าได้รับความนิยมจากประชาชนทั่วทุกภาคของประเทศ ทั้งจากสถานีวิทยุ และจากการเปิดการแสดงเอง เป็นเวลา ๑๖ ปี

ได้รางวัลชนะเลิศมาโดยตลอดจากการเข้าประกวดหมอลำที่ทางราชการหรือเอกชนจัดขึ้น

ขับร้องเพลงลำวงสาละวันถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ

พระบรมราชินีนาถ และเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ณ พระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ปี พ.ศ.๒๕๒๖

เดินทางไปเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมที่ประเทศญี่ปุ่น เป็นเวลา ๑ เดือน ปี พ.ศ.๒๕๒๗

ขับร้องเพลงร้องร่วมกับวงดุริยางค์ทหาร เติงพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ณ พระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ปี พ.ศ.๒๕๓๐

ร่วมแสดงภาพยนตร์เรื่อง “ราชินีดอกหญ้า” กับบริษัทศรีบุญเรืองฟิล์ม ซึ่งเรื่องนี้เป็นการจำลองชีวิตของหมอลำฉวีวรรณ ดำเนิน ภาพยนตร์เรื่องนี้ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี จนได้รับรางวัลดีเด่นในการประกวดภาพยนตร์ ปี พ.ศ.๒๕๒๙

ร่วมแสดงหมอลำในงานไหว้สาแม่ฟ้าหลวงที่ดอยตุง จังหวัดเชียงราย และจังหวัดบุรีรัมย์ ปี พ.ศ. ๒๕๓๐ , ๒๕๓๑ และ ๒๕๓๒

ร่วมแสดงหมอลำเพื่อเผยแพร่ศิลปะและนาฏศิลป์พื้นเมืองตามประเทศต่าง ๆ ตลอดปี ๒๕๓๒ ฯลฯ

ผลงานทางวิชาการ

แต่งกลอนลำประกอบการลำแสดงลำเรื่องต่อกลอน และลำกลอนด้วยตนเองทุกเรื่อง คิดทำนองบทกลอน เขียนบทกลอน และฝึกสอนหมอลำจนมีลูกศิษย์มากมาย
แต่งกลอนชุด “จตุรพร” ถวายต่อหน้าพระที่นั่ง หลายครั้ง
ประดิษฐ์ทำรำ บทร้อง ทำท่าง และอนุรักษ์ทำรำพื้นเมืองประกอบการแสดง
ร่วมประชุม สัมมนา และเป็นวิทยากรในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมพื้นเมืองใน คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
เป็นวิทยากรบรรยายพิเศษในสถาบันการศึกษาที่มีเสียงเสียงหลายแห่ง ฯลฯ

รางวัลและเกียรติคุณที่ได้รับ

ชนะเลิศการประกวดหมอลำงานเจ้าพ่อพญาแล พ.ศ.๒๕๔๑

ชนะเลิศการประกวดหมอลำงานทุ่งศรีเมือง จังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ.๒๕๔๒

ได้รับเกียรติบัตรจากศูนย์วัฒนธรรมญี่ปุ่น กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น พ.ศ.๒๕๒๗

ได้รับโล่ศิลปดีเด่นภาคอีสาน พ.ศ.๒๕๒๘

ได้รับเกียรติบัตรจาก C.I.O.K.K งานมหกรรมวัฒนธรรมพื้นบ้านเอเชีย ครั้งที่ ๓ ณ ประเทศญี่ปุ่น พ.ศ.๒๕๓๕

ได้รับการยกย่องเป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรม สาขาศิลปะการแสดงพื้นบ้าน (หมอลำ) ประจำปี พ.ศ.๒๕๓๕ จากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ

นายกันหา ไชยบุตร

อายุ ๖๘ ปี อาชีพ ทำการเกษตร เกิดเมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๕ บ้านเลขที่ ๔๔/๑ หมู่ ๔ บ้านคำข่า ตำบลสร้างถ่อน้อย อำเภอหัวตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ อาชีพ ทำการเกษตร

ผลงาน

ด้าน จักสาน เป็นผู้มีความรู้ด้านจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ เช่น ตะกร้า ไซ ลอบ

ด้านดนตรี เป่าแคน ตีพิณ ตีกลอง

ด้านการแสดง มีความสามารถในการแสดงหนังประโมทัย (หนังตะลุง)

นายทองม้วน ตาลทอง

อายุ ๗๐ ปี เกิดเมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๔๓ บ้านเลขที่ ๘/๑ บ้านคำข่า หมู่ ๔ ตำบลสร้างถ่อน้อย อำเภอหัวตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ มีอาชีพทำการเกษตร

ผลงาน

มีความสามารถด้านหมอสู่ขวัญ ผู้นำด้านศาสนา ผู้นำด้านพิธีกรรมต่างๆ

นายคำตัน โสภพันธ์

อายุ ๖๒ ปี เกิดเมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๐๑ บ้านเลขที่ ๓๘ หมู่ที่ ๔ บ้านคำข่า ตำบลสร้างถ่อน้อย อำเภอหัวตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ มีอาชีพทำการเกษตร

ผลงาน

ด้านการจักสาน ผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ ทำตะกร้า กระทอ ลอบ ไซ ฝาบ่าน ไม้จําหน่ายและใช้ในครัวเรือน การเผยแพร่สอนเด็กเยาวชนและประชาชนที่สนใจ

นายประเทือง ศรีบุตร

อายุ ๗๐ ปี เกิดเมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๔๓ บ้านเลขที่ ๘๑ หมู่ ๔ ตำบลสร้างถ่อน้อย อำเภอหัวตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ มีอาชีพทำการเกษตร

ผลงาน

ด้านศิลปะหัตถกรรมทางด้านการแทงหยวกกล้วย ทำลายปราสาทผึ้ง ลายไทย มีการถ่ายทอดให้กับบุตรหลาน และผู้ที่สนใจทั่วไป

นางกั้ง สมนาม

อายุ ๗๔ ปี เกิดเมื่อ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๘๘ บ้านเลขที่ ๑๔ หมู่ ๔ ตำบลสร้างถ่อน้อย อำเภอหัวตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ มีอาชีพทำการเกษตร

ผลงาน

ด้านการจักสาน ผลิตภัณฑ์จากฝื่อ กก เช่น ทำกล่องข้าว

ด้านการจักสาน ผลิตภัณฑ์จากฝื่อ กก เช่น การทอเสื่อ

มีการถ่ายทอดให้กับลูกหลานและผู้สนใจ

นาง मुख กองสละ

อายุ ๕๖ ปี เกิดเมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๗ บ้านเลขที่ ๑๓ หมู่ที่ ๔ ตำบลสร้างถ่อน้อย อำเภอหัวตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ มีอาชีพทำการเกษตร

ผลงาน

ด้านการจักสาน ผลิตภัณฑ์จากผือ กก เช่น ทำกล่องข้าว

ด้านการจักสาน ผลิตภัณฑ์จากผือ กก เช่น การทอเสื่อ

มีการถ่ายทอดให้กับลูกหลานและผู้สนใจ

นายดำ โสภานันท์

อายุ ๗๐ ปี เกิดเมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๓ บ้านเลขที่ ๙๖ หมู่ที่ ๔ ตำบลสร้างถ่อน้อย อำเภอหัวตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ มีอาชีพทำการเกษตร

นายประยูร ศรีบุตร

อายุ ๗๑ ปี เกิดเมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๒ บ้านเลขที่ ๑๔๕ หมู่ที่ ๔ ตำบลสร้างถ่อน้อย อำเภอหัวตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ มีอาชีพทำการเกษตร

ผลงาน

ด้านดนตรีพื้นบ้าน มีความสามารถด้านการเป่าแคน ตีตีพิน ตีกลอง

ถ่ายทอดให้กับบุตรหลานและผู้สนใจ

นางลาววัลย์ อุดมลาภ

อายุ ๕๘ ปี เกิดเมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๐๕ บ้านเลขที่ ๑๐๑ หมู่ที่ ๔ บ้านคำข่า ตำบลสร้างถ่อน้อย อำเภอหัวตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ มีอาชีพทำการเกษตร

ผลงาน

ด้านการจักสานเครื่องใช้ในการประกอบอาชีพ เช่น สานสวิง เอาไว้ใช้ และจำหน่ายให้กับผู้สนใจ

ด้านการถ่ายทอด สอนให้กับผู้สนใจ

มีการรวมกลุ่มกันในการผลิตส่งตลาดเพิ่มรายได้

นายหนูจร มูลเพ็ญ

อายุ ๗๓ ปี เกิดเมื่อ วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ บ้านเลขที่ ๔๒ หมู่ที่ ๑๒ บ้านโนนแคน ตำบลสร้างถ่อน้อย อำเภอหัวตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ มีอาชีพทำการเกษตร

ผลงาน

ด้านการจักสานไม้ไผ่ เครื่องมือ เครื่องใช้ เช่น ตะกร้า กระทอ ไซ ลอบ

จำหน่ายให้กับผู้ชุมชนและให้กับบุตรหลานและผู้สนใจส่งขายตลาดสร้างรายได้ให้กับครอบครัว

ด้านการถ่ายทอด ให้กับบุตรหลานและผู้สนใจ

นายถวิล กลมเกลียว

อายุ ๕๗ ปี เกิดเมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๐๖ บ้านเลขที่ ๑๙๘ หมู่ที่ ๗ บ้านโนนแคน ตำบลสร้างถ่อน้อย อำเภอหัวตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ มีอาชีพทำการเกษตร

ผลงาน

ด้านการจักสานเครื่องใช้ในการประกอบอาชีพ เช่น สานแห มอง เอาไว้ใช้ และจำหน่ายให้กับผู้สนใจ
ด้านการถ่ายทอด สอนให้กับผู้ที่สนใจ
มีการรวมกลุ่มกันในการผลิตส่งตลาดเพิ่มรายได้

นายสุวรรณ์ บุษย์จันทร์

อายุ ๗๐ ปี เกิดเมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๓๓ บ้านเลขที่ ๔ หมู่ ๘ บ้านหนองไหล ตำบลสร้างถ่อน้อย อำเภอหัวตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ มีอาชีพทำการเกษตร

ผลงาน

มีความสามารถด้านเป็นผู้ประพันธ์กลอนลำ
มีการถ่ายทอดให้กับผู้สนใจทั่วไป

นางประภัสสร เสน่หา

อายุ ๔๙ ปี เกิดเมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๑๔ บ้านเลขที่ ๗๗ หมู่ที่ ๘ ตำบลสร้างถ่อน้อย อำเภอหัวตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ มีอาชีพทำการเกษตร

ผลงาน

มีความสามารถด้านการจักสานพลาสติก เช่น ตะกร้า
ด้านการทอผ้า ผ้าขาม้า ผ้าฝ้าย
ด้านการถ่ายทอด ถ่ายทอดให้กับผู้สนใจ

บุคคลสำคัญด้านปราชญ์ชุมชนบ้านโนนแคน

ตำบลสร้างถ่อน้อย อำเภอหัวตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ

๑. ชื่อ **นายดี สุขใจ** อายุ ๖๗ ปี อาชีพทำนา ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ผรส. ประจำหมู่บ้านโนนแคน หมู่ ๑๒ บิดาชื่อ นายนवल สุขใจ มารดาชื่อ นางหนูพา สุขใจ อยู่บ้านเลขที่ ๕๔ หมู่ ๑๒ ต.สร้างถ่อน้อย อ.หัวตะพาน จ.อำนาจเจริญ การศึกษาจบ มัธยมศึกษาปีที่ ๓ จากการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอหัวตะพาน

ผลงานคือ **การสานเปลไม้ไผ่** ซึ่งได้เรียนรู้มาจากผู้สูงอายุในหมู่บ้านและได้สืบทอดต่อมาจนถึงทุกวันนี้ และปัจจุบันสามารถทำขายสร้างรายได้ให้กับครอบครัวอีกทางหนึ่งด้วย และได้มีการสอนวิธีการจักสานเครื่องใช้อื่น ๆ ที่ทำจากไม้ไผ่ให้กับบุตรหลานที่สนใจเข้ามาเรียนรู้เพื่อสืบทอดงานฝีมือจากไม้ไผ่ในหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้ลูกหลานสามารถนำผลงานเหล่านี้ไปต่อยอดสร้างรายได้ให้กับครอบครัวต่อไปในอนาคตได้อีกด้วย

๒. ชื่อ **นางช่อนกลิ่น สุขใจ** อายุ ๗๐ ปี อาชีพ ทำนา ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง อสม. ประจำหมู่บ้านโนนแคน หมู่ ๑๒ บิดาชื่อนายนवल สุขใจ มารดาชื่อนางหนูพา สุขใจ อยู่บ้านเลขที่ ๒๘/๑ หมู่ ๑๒ ต.สร้างถ่อน้อย อ.หัวตะพาน จ.อำนาจเจริญ การศึกษาจบ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ จากโรงเรียนบ้านโนนแคน

ผลงานคือ **การทำชวยดอกไม้** ซึ่งได้เรียนรู้มาจากผู้สูงอายุในหมู่บ้านและได้สืบทอดต่อมาจนถึงทุกวันนี้ และปัจจุบันเป็นผู้ชำนาญการด้านการทำชวยดอกไม้ และงานฝีมือจากใบตอง อาทิเช่น การทำกระทง การทำพานบายศรี และได้ถ่ายทอดให้กับบุตรหลานได้เรียนรู้วิธีการทำไว้เพื่อสืบทอดต่อไป

๓. ชื่อ **นางนกร สุขใจ** อายุ ๗๓ ปี อาชีพ ทำนา บิดาชื่อนายนवल สุขใจ มารดาชื่อนางหนูพา สุขใจ เกิดที่บ้านเลขที่ ๓๘ หมู่ ๗ ต.สร้างถ่อน้อย อ.หัวตะพาน จ.อำนาจเจริญ การศึกษาจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ จากโรงเรียนบ้านโนนแคน

ผลงานคือ **การทอผ้าไหม** ซึ่งได้เรียนรู้มาจากผู้สูงอายุในหมู่บ้านและได้เรียนรู้เพิ่มเติมจากโครงการในพระราชดำริของสมเด็จพระบรมราชินีนาถในรัชกาลที่ ๙ ที่ศูนย์ศิลปาชีพประจำตำบลสร้างถ่อน้อย และสืบทอดต่อมาจนถึงทุกวันนี้ ปัจจุบันยังคงสืบสานงานด้านการทอผ้าไหมของโครงการในพระราชดำริฯ เป็นผู้ชำนาญการด้านการเลี้ยงไหม การสาวไหม การทอผ้าไหม และได้ถ่ายทอดให้กับบุตรหลานได้เรียนรู้วิธีการทำไว้เพื่อสืบสานงานทอผ้าไหมสืบต่อไป

๔. ชื่อ **นายสนั่น รากทอง** อายุ ๗๗ ปี อาชีพทำนา บิดาชื่อ นายคำภา รากทอง มารดาชื่อ นางทองสุข รากทอง อยู่บ้านเลขที่ ๑๔๖ หมู่ ๑๒ ต.สร้างถ่อน้อย อ.หัวตะพาน จ. อำนาจเจริญ การศึกษา จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ จากโรงเรียนบ้านโนนแคน ในอดีตเคยดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๑๒ ช่วยพัฒนาหมู่บ้านให้เจริญรุ่งเรืองในหลาย ๆ ด้าน

ผลงานคือ **การทำเครื่องใช้จากกะลามะพร้าว** ซึ่งได้เรียนรู้มาจากผู้สูงอายุในหมู่บ้าน และสืบทอดต่อมาจนถึงทุกวันนี้ ปัจจุบันยังคงสืบสานงานด้านการทำเครื่องใช้จากกะลามะพร้าว และถ่ายทอดให้กับบุตรหลานคนรุ่นใหม่ได้เรียนรู้วิธีการทำไว้เพื่อสืบทอดและนำไปต่อยอดสร้างรายได้ต่อไปในอนาคต

๕. ชื่อ **นายอำพร มูลเพ็ญ** อายุ ๗๔ ปี อาชีพทำนา บิดาชื่อ นายบุญมา มูลเพ็ญ มารดาชื่อ นางเชียง มูลเพ็ญ อยู่บ้านเลขที่ ๑๕๘ หมู่ ๑๒ ต.สร้างถ่อน้อย อ.หัวตะพาน จ. อำนาจเจริญ การศึกษาจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ จากโรงเรียนบ้านโนนแคน

ผลงานคือ **หนังตะลุงหมอลำ (หนังบักต้อ)** ซึ่งได้เรียนรู้มาจากผู้เป็นบิดาสืบทอดต่อ ๆ กันมาตั้งแต่รุ่นปู่ตายายจนถึงทุกวันนี้ ปัจจุบันยังคงสืบสานงานด้านการแสดงหนังตะลุงหมอลำ หรือหนังบักต้อ ศิลปะผสมผสานระหว่างหนังตะลุงของภาคใต้กับหมอลำของภาคอีสาน นำมาถ่ายทอดให้กับบุตรหลานคนรุ่นใหม่ได้เรียนรู้วิถีชุมชนในอดีต และถ่ายทอดให้กับบุตรหลานได้สืบสานวัฒนธรรมดนตรีพื้นบ้านในยุคอีสานสมัยเก่าสืบทอดต่อไปในอนาคต

ปราชญ์ด้านการทำเปลไม้ไผ่

ស្ត្រីប្រចានគ្រូស្នាក់នៅស្ថានីយ៍ប្រឹក្សា

ปราชญ์ด้านงานทอผ้าไหม

ปราชญ์ด้านงานทอผ้าไหม

ปราชญ์ด้านเครื่องใช้จากกะลามะพร้าว

ปราชญ์ด้านหนังตะลุงหมอลำ (หนังบักต้อ)

นายสุวรรณ์ บุชย์จันทร์ บ้านหนองไหล หมู่ที่ ๘ ปราชญ์ด้านศิลปกรรม การแต่งกลอนลำ

นายอานนท์ สุขใจ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑๐ ปราชญ์ด้านศิลปะการแสดง/การแต่งกลอนลำ/เล่นพิณ

